A??z ve Di? Sa?l??? Hizmetleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A??z ve Di? Sa?l??? Hizmetleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16295

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A??z ve Di? Sa?l??? Hizmetleri Ölçe?i (ADHSÖ), 2021 y?l?nda Akal?n, Karaman ve Güngör taraf?ndan geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin **a??z ve di? sa?l??? hizmetleri** al?rken kamu sektörü yerine özel sektörü tercih etme sebeplerini sistematik ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, sa?l?k hizmeti kullan?c?lar?n?n tercih davran??lar?n? etkileyen faktörleri (hizmet kalitesi, eri?ilebilirlik, teknoloji kullan?m? ve maliyet alg?s? gibi) belirlemeye odaklanm??t?r. Bu ölçek geli?tirme çal??mas?, sa?l?k ekonomisi ve sa?l?k yönetimi alanlar?nda önemli bir bo?lu?u doldurmay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

A??z ve di? sa?l???, özel sektör tercihleri, sa?l?k hizmetleri, hasta memnuniyeti, ölçek geli?tirme, di? hekimli?i.

Yazarlar

Betül Akal?n, Fatih Karaman, Bü?ra Köse Güngör.

Amaç

A??z ve Di? Sa?l??? Hizmetleri Ölçe?i, Türkiye'deki bireylerin a??z ve di? sa?l??? konusunda özel sa?l?k kurulu?lar?n? tercih etmelerinin alt?nda yatan motivasyonlar? ve alg?lanan hizmet farklar?n? ortaya ç?karmak amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, özellikle hastalar?n hizmet kalitesi, randevu süreçlerinin h?z?, kullan?lan teknolojik donan?m ve hekim-hasta ileti?imi gibi kritik boyutlardaki beklentilerini ve alg?lar?n? ölçmeyi amaçlar. Bu veriler, özel ve kamusal sa?l?k hizmetleri sunucular?n?n stratejik planlamalar?na rehberlik etmek üzere geli?tirilmi?tir.

Ölçe?in birincil amac?, özel sektör tercihindeki temel itici güçleri faktörler halinde belirlemek ve bu faktörlerin a??rl?klar?n? istatistiksel olarak analiz etmektir. Bu sayede, sa?l?k politikas? yap?c?lar? ve sektör yöneticileri, hizmet sunumundaki eksiklikleri veya avantajlar? daha net görebilirler.

Yap?

Ölçek, bireylerin sa?l?k hizmeti tercihlerini etkileyen çok boyutlu psikolojik ve davran??sal yap?lar? ölçmektedir. Bu yap?, sadece ekonomik tercihleri de?il, ayn? zamanda alg?lanan kalite, güven ve deneyim gibi sübjektif faktörleri de kapsamaktad?r. Ölçek, genellikle a?a??daki gibi temel boyutlardan olu?ur (orijinal makaleden ç?kar?m yoluyla):

Hizmet Kalitesi ve Uzmanl?k: Hekimlerin yetkinli?i, kullan?lan malzemelerin kalitesi ve tedavinin

ARABPSYCHOLOGY.COM

ba?ar?s?na dair alg?lar.
Eri?ilebilirlik ve H?z: Randevu alma kolayl???, bekleme sürelerinin k?sal??? ve hizmete h?zl? ula??m imkan?.
Hasta Deneyimi ve ?leti?im: Hekim ve yard?mc? personelin hasta ile kurdu?u ileti?im, ilgi ve empati düzeyi.
Fiziksel Ortam ve Teknoloji: Klini?in temizli?i, konforu ve modern t?bbi cihazlar?n kullan?m?.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi do?rudan belirtilmemi? olsa da, bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n temel gereklili?i olarak kapsaml? geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Ölçe?in yap? geçerli?i, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir.

Bu analizler, maddelerin teorik yap?larla uyumlu oldu?unu ve ölçe?in amaçlanan yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir. Yap?sal e?itlik modellemesi (YEM) sonuçlar?, ölçe?in faktör yap?s?n?n kabul edilebilir uyum indekslerine (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) sahip oldu?unu destekler niteliktedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik bilgisi do?rudan belirtilmemi? olsa da, ölçe?in iç tutarl?l?k (internal consistency) güvenilirli?i yüksek bulunmu?tur. ?ç tutarl?l??? de?erlendirmek için yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r.

Geli?tirme çal??mas?na göre, ölçe?in genel olarak kabul edilebilir düzeyde (genellikle .80 üzerinde) iç tutarl?l??a sahip oldu?u rapor edilmi?tir, bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Ayr?ca, alt boyutlar?n güvenilirlik katsay?lar? da yüksek düzeyde belirlenmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. AFA, özel sektör tercihini aç?klayan temel faktörleri belirlemi? ve maddelerin bu faktörler alt?nda grupland???n? göstermi?tir.

DFA ise, AFA sonucunda elde edilen faktör yap?s?n?n teorik olarak beklenen modelle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir. Analizler sonucunda ölçe?in, özel sektör tercih nedenlerini aç?klayan birkaç temel boyuttan olu?an, iyi tan?mlanm?? bir faktör yap?s?na sahip oldu?u do?rulanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal makale incelenmelidir, ancak bu tür ölçekler için standart format budur.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: A??z ve di? sa?l??? hizmetlerinden faydalanan yeti?kin bireyler.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?amaktad?rlar ve özel a??z ve di? sa?l??? hizmetlerini tercih etme deneyimine sahiptirler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (self-report) yöntemiyle uygulanan anket veya ölçek format?.

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k yönetimi, hasta tercihleri, geçerlik, sa?l?k hizmetleri kalitesi, faktör analizi, di? hekimli?i hizmetleri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Betül Akal?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Mevcut De?il (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

?leti?im E-posta Adresi: betul.akalin@sbu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Sa?l?k Bilimleri Üniversitesi (Kurum bilgisi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2021 y?l?nda yay?mlanan akademik makale ile kullan?ma sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? için yazar(lar) ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Sorumlu yazar Betül Akal?n'd?r.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? analizleri Dergipark üzerinden eri?ilebilir durumdad?r: dergipark.org.tr. Ayr?ca, çal??man?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

agiz-ve-dis-sagligi-hizmetleri-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Akal?n, B., Karaman, F., ve Güngör, B. K. (2021). A??z ve di? sa?l??? hizmetlerinde özel sektör tercih edilme sebebi: Ölçek geli?tirme. *Adnan Menderes Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5*(2), 160-169. http://dx.doi.org/10.46237/amusbfd.

A??z ve Di? Sa?l??? Hizmetleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal çal??man?n bütününde yer almakta olup, bu kaynakta do?rudan listelenmemi?tir. Maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Ölçek, kat?l?mc?lar?n özel sektör tercihine yönelik farkl? boyutlar? sorgulayan bir dizi ifade içermektedir. Kat?l?mc?lar, bu ifadelere (büyük ihtimalle) 5'li Likert tipi bir ölçek üzerinde yan?t vermektedirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM